

Nebahat ehre ile Söyleři

Nebahat ehre
ile Söyleři *

Moderatör: Burçak Evren

* Söyleři tarihi ilan edilecektir.

Yeni kuşağın, Türk dizilerindeki fethan kadın rolleriyle tanıdığı, yıllara meydan okuyan güzelliğiyle dikkatleri üzerine çeken Nebahat Çehre'yi Sinefil'in bu sayısında çok daha yakından ve aslında bu ezberlerin dışından tanıma şansına sahip oluyoruz.

Televizyon dizilerinde oynadığı, oyunbaz ve gerekirse gaddar olabilen kadın karakterlerinin Türkiye dizi ve sinema sektörünün sunduğu karakter yelpazesinde önemli bir yeri var. Erkek dünyasının egemenliğinde şekillenen, kadınların nesneleştirildiği bu dünyanın içinde Çehre'nin karakterleri; güçlü, hırslı ve iktidarı talep eden, bu esnada erkekleşmeden, kadınlığından bir şey kaybetmeden var olmaya devam etmeleriyle dikkate değer. Bu kadınları, bu kadar canlı ve önemli kılan önemli unsurlardan biri de şüphesiz Çehre'nin rolünü izleyiciye aktarışındaki başarısı. Bu seçkide yer alan *Acı Hayat* (1973), *Barut Fıçısı* (1963), *Seyyit Han* (1968) ve *Balath Arif* (1967) filmlerinde sergilediği bazen naif, kırılğan, dürüst; bazen inatçı, yiğit ve bazen de oyunbaz kadınlar sayesinde Çehre'yi daha geniş bir yelpazede tanıyacağız.

Nebahat Çehre, Türkiye güzeli seçildikten ve mankenlik macerasından sonra 1961'de *Yaban Gülüm* filmiyle başladığı sinema hayatına *Kanun Kanundur* (1984), *Kamalı Zeybek* (1964) ve *Affetmeyen Kadın* (1964) gibi pek çok sinema filmini sığdırıyor. Kendisinin de pek çok söyleşisinde belirttiği gibi Yılmaz Güney ile tanışması ise hayatının dönüm noktalarından biri oluyor. 1970'li yıllarda sinemaya ara veren Çehre, daha sonra yeniden oyuncululuğa dönüyor ve *Haziran Gecesi* dizisi ile de televizyon dizilerine adım atmış oluyor.

Atif Yılmaz'ın yönettiği *Balath Arif* (1967), Yeşilçam filmlerinin keskin ayrımlarının ve sınıflar arası geçirgenliğin, sınıfların benimsediği ya da onlara dayatılan değerler üzerine kimi zaman eğlenceli sekanslarıyla -özellikle Arif'in rüya sekansı- dikkat çeken bir film. Arif'in arada kalmışlığı ve yaşamak zorunda kaldığı hayata isyanı ile alışık olmadığımız şekilde cesurca ve sade bir şekilde gösterilen zaafı onu hayatındaki kırılma noktasına hazırlıyor. Nebahat Çehre ise bu filmde Arif'i bekleyen, Arif'in anlatım şekliyle "namuslu, sabreden, her türlü şımarıklığa katlanan, yiğit" kadın Gülşen'i oynuyor. Film boyunca da zaten bu tür tanımlara, tiplemelere, rollere ve kurallara sık sık rastlıyoruz. Alt sınıfın kendini koruma altına almak için kendine koyduğu, fakir adam sağa sola bakmamalı, maceraya atılmamalı gibi kurallar üst sınıfla ilişki içinde olan ve bu yüzden kendi sınırlarını sorgulayan Arif'i sıkıya alıyor. Bir yandan mahallesine duyduğu bağlılık ve içselleştirdiği değerler diğer yandan ise Çiğdem sayesinde dahili olmaya başladığı farklı bir dünya. Sıkışmışlığından kurtulmak için Çiğdem'in peşinden gidiyor Arif; ama film boyunca görüyoruz ki, aslında bunları hep bir oyun olarak görüyor o. Arif, hikaye boyunca değişimler geçiriyor, hayatından ve sevdiklerinden utanıyor ama en sonunda yine kendi sınıfını sahiplenmeye, onun değerleri ve insanları için kavga etmeye dönüyor. Çehre'nin duygu değişimlerini çok iyi yansıttığı Gülşen ise sabreden ama eğilip bükülmeyen, ihanete uğradığı anda çekip giden ve affetmek içinse büyük, şana yakışır şartlar koyan bir kadın. Sevdiği adamı bekleyen sabırlı kadın tipine, küçük de olsa yeni açılımlar getirdiğini söylemek mümkün. Arif'in, Gülşen'i tanımlarken aşktan değil mantıktan söz etmesi ise nispeten eleştirilebilir bir nokta. Bu durum; sanki macera, tutku ve aşk ancak belli koşullarda yaşanır, ancak bazı insanlar yaşayabilmiş gibi sınırlar çiziyor ve Gülşen gibi tutkulu bir karakterin, sadece bu çerçeveye oturtmaya çalışıyor. Bu durum, filmin bitimindeki mutlu sonun etkisini azaltan bir öğe. Film boyunca, mahalleli olmak, birbirine sahip çıkmak gibi değerlerinin yansıtılması dışında, Arif'in sırf okuyan insan olduğu için bilen, işine karışılmayan ve saygı gören insan olması aydın-halk okumasının önemli bir yansıması olarak karşımıza çıkıyor. Bir kadın oyuncunun çerçevesinden filmleri izlerken de insanın aklına ister istemez, filmlerde kadının nasıl gösterildiği konuları takılıyor. Filmde Gülşen'in namusunun mahallelinin namusu olması ve Arif'in kadına uyguladığı şiddetin çok normal bir şekilde karşılanması, şiddeti gören kadının hiçbir şey olmamış gibi aşkını anlatmaya devam etmesi, yıllarca güç oyunlarının aleti olan, kirletilen (!), kırılğan ve kendini savunmak yerine hep sessiz kalan, boyun eğen kadın karakterlerin olduğu sinemamız açısından eleştiriye açık bir nokta olarak kalıyor.

Çehre'nin küçük ama önemli rolüyle göz doldurduğu ve filmin gösterildiği zamanda

da olumlu eleştiriler aldığı Metin Erksan'ın *Acı Hayat* (1973) filminde de yine sınıflar arası ayırım, eksikliğini hissettiği dünyayla sürekli temas halinde olan, hayatından kurtulmanın yollarını arayan başkarakter üzerinden anlatılıyor. Bu film de, kadını erkek dünyası için bir nesne olarak sunuyor. Yine de filmin, oyunculukların gücü ve alıştığımız samimi karakterleriyle önemli ve seyri keyifli bir film olduğunu eklemek gerekir burada. Türkan Şoray'ın canlandığı Nermin, ya arzu nesnesi, ya kırılma noktası, ya intikam aracı olarak karşımıza çıkıyor ve hayatı üzerinden iktidar kurabildiği tek an onu bitirmeye karar verdiği an oluyor. Çehre bu filmde, doğrunun yanında, sağduyulu Filiz karakterini oynuyor ve Ayhan Işık'ın canlandığı Mehmet'in bir intikam aracına dönen bu karakteri sayesinde kadın bedeni üzerinden intikam konusunu sorguluyor izleyiciye. Filiz, sonunda aşk ve güven gibi değerlere sahip çıkarak sevdiği adamın peşinden gidiyor, inatla. Kırılma ama inatçı, affeden ama dik duran, seven ama başkalarının sevgisine de değer veren bir kadın Filiz.

Yılmaz Güney'in yönettiği *Seyyit Han* (1968) filminde, Keje olarak karşımıza çıkıyor Çehre. Erkeklerin egemen olduğu dünyada, onların dünyasının değerleri uğruna sevmediği biriyle evlenmek zorunda kalan, o erkeğin kendi şerefi için yollara düşürülen ve en sonunda iki erkeğin güç savaşında bir oyuna getirilerek sevdiğine öldürtülen bir kadın. Keje karakterinin başkaları tarafından bu kadar nesne haline getirilmesinin dışında önemli bir nokta ise, bu esnada kendi iktidarını da kurması. Önce sözleriyle baş kaldıran Keje daha sonra sessizliğiyle isyan ediyor filmde. Sahip çıkmak zorunda kaldığı, kendinin de benimsediği kuralların çerçevesinde, kendine yeni alanlar yaratmaya çalışıyor. Yine de beyaz gelinliğiyle, arkasında atlı ve silahlı adamların götürdüğü, yere savrulan, ağzı bağlanan, kurban olan bir Keje var ekranda.

Zafer Davutoğlu'nun yönettiği, eğlenceli ve ritmi hiç bozulmayan *Barut Fıçısı* (1963) filminde Nur karakterini kullandığı mimiklerle çok renkli bir hale getiren Çehre, bu karakterle zengin akrabasını ayartmaya çalışan şımarık zengin kızını oynuyor. Osman'ı ele geçirmek için uğraşan Nur, kimi zaman dişliliğini kimi zaman da oyunlarını kullanıyor; tatlı ama entrikacı, talepkar ve inatçı bir kadın olarak karşımıza çıkıyor.

Bütün bu kadınları tanımak, Nebahat Çehre'nin oyunculğunun değişik renklerini tatmak için seçtiği filmleri kaçırmamanızı tavsiye ediyorum. İyi seyirler!

Emine Kaya